

Fundamentalt ændret Grønlandspolitik

Artikel af Moses Olsen

Tidsskriftet Grønland 1969

I et åbent brev til statsminister Hilmar Baunsgård (offentliggjort i „Politiken“) skriver formanden for Unge Grønlanderes Råd, stud.mag. Moses Olsen efter statsministerens grønlandsrejse bl. a.:

Hvordan kan det være, at de danske læreres antal vokser og vokser, alt imens alle råber højere og højere om grønlandernes overtagelse af samfundsfunktionerne?

Den slags spørgsmål kunne man hellere tænke sig besvaret eller blot stillet af vor statsminister end høre den hårdtprøvede „vuggeviser“, han leverede i sin radiotale.

Statsministeren må under sin grønlandsrejse have erfaret, hvor fundamentalt forskellig Grønland og Danmark og dermed det grønlandske og det danske samfund egentlig er.

Trods denne uomgængelige kendsgerning kræver den førte „ligestillingspolitik“ eller „normaliseringspolitik“ eller rettere sagt „bliv-dansk-politik“, at den grønlandske ungdom skal have danskuddannelse.

Men opnår man lighed ved at gøre ensartethed i uddannelsen til et mål, når det gælder to så vidt forskellige samfund?

Personlig mener jeg, at det er at ønske sit eget tøj syet efter andres mål, og at man ikke føler sig særlig godt tilpas i sådanne klæder.

Det er en kendsgerning, at kun et fåtal af de grønlandske børn kan få egentlig fagligt udbytte af den næsten udelukkende dansksprogede undervisning, skolen leverer i dag. De få grønlandere, der får et dansk eksamensbevis, har mulighed for at opnå en „uddannelsesmæssig ligestilling“, sådan som „bliv-dansk-uddannet-politikken“ fortolker denne.

Det er imidlertid ingeniørlunde sikkert, at den danskuddannede grønlander får denne eftertragtede status. „Bliv-dansk-politikken“ kræver nemlig, at han for at opnå denne status skal kunne bevise, at han har så megen tilknytning til Danmark, at han kan betragtes som værende indfødt dansker. Først da kan han i sit eget land få en behandling, som man i dag finder er en fremmed (dansker) værdig. Med andre ord skal han på den mest knusende og ydmygende måde bevise, at han, skønt han ved, at han er grønlander, alligevel ikke er det.

Han skal sælge sin egen identitet for at få den bedste behandling i sit eget land, en behandling, som enhver udsendt

dansker automatisk får. Jeg er helt på det rene med, at et samfunds levestandard må stå i rimeligt forhold til de muligheder, landet har at byde på. Derfor er jeg også på det rene med, at den danske og grønlandske levestandard ikke kan være lige høje for tiden. Men den måde, dette praktiseres på i dag, kan efter almindelig sund fornuft ikke undgå at forekomme at være et udtryk for indbildsk tro på egne normers fortræffelighed og en form for nedvurdering af medmennesker, som man var naiv nok til at tro kun kan forekomme i visse lande, som den danske stat gerne er en af de første til at fordømme for inhumane overgreb.

„Bliv-dansk-uddannet-politikken“ kræver altså grønlanderens fuldstændige fremmedgørelse.

Er det det, statsministeren havde i tankerne, da han under sin radiotale sagde til den grønlandske ungdom: „I må være klar over, at samfundet stiller sine krav til jer.“

Statsministeren sagde noget om, at den førte Grønlands-politik vil forblive uændret.

Mener statsministeren dermed, at det er et rimeligt krav, at grønlanderens skal eliminere sig selv, falbyde sit eget jeg?

Jeg mener, at man må søge at formulere en grønlandsk uddannelse, som ikke nødvendigvis tager dansk uddannelse som norm eller mål i sig selv. En sådan uddannelse må først og fremmest tage hensyn til det sprog, flertallet taler.

Man kan tænke sig en skole, hvor man koncentrerer sig om tre sprog, nemlig grønlandsk, engelsk og dansk. En grøn-

landsk uddannelse må endvidere i første række tage hensyn til de erhvervsmuligheder, landet har at byde på.

Dette vil bl. a. gøre personer, der er opvokset i Grønland og har føling med det grønlandske menneske og grønlandske forhold iøvrigt, bedre kvalificerede til virke i Grønland end udefra kommende, hvilket er logisk og rigtigt, og det vil få til følge, at udefra kommende må gennemgå en grundig forberedelse forud for grønlandsarbejdet, hvilket er rimeligt og nødvendigt, hvis der nogen sinde skal kunne opstå et frugtbart og sundt samarbejde og fællesskab grønlandere og danskere imellem.

Dette vil dog først og fremmest kræve en helt ændret holdning til hele problematikken omkring Grønland.

Det vil kræve en fundamentalt ændret Grønlandspolitik, hvor uddannelsesmotivet „bliv-dansk-uddannet“ udskiftes med noget andet, som indeholder følgende: „En hensigtsmæssig grønlandsk uddannelse, som honorerer grønlandske krav og behov, er lige så meget værd i Grønland som en hensigtsmæssig dansk uddannelse, som honorerer danske krav og behov, er det i Danmark.“

Hvor to fundamentalt så forskellige samfund skal leve inden for det samme riges grænser, gives der ingen anden form for ligestilling.

Først når vi når så vidt i indlevelse i og forståelse for hinandens forhold og problemer, kan en dansk statsminister med god samvittighed appellere til os, den grønlandske ungdom, og tale om vort samfunds krav til os.